

Motion till riksdagen 2025/26:742

av Mikael Oscarsson (KD)

Stärkt rymdförsvaret och nordiskt samarbete inom rymdteknik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör stärka sitt rymdförsvaret genom att integrera nanosatelliter med syntetisk aperturradar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för ett fördjupat nordiskt samarbete inom rymdteknik och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har i över 50 år varit en ledande rymdnation i Europa. Etableringen av Esrange i Kiruna 1964 har positionerat vårt land som en aktiv aktör inom satellitforskning och miljöövervakning. I januari 2023 invigdes en ny raketrampe vid Esrange – den första uppsändningsplatsen för satelliter på EU:s fastland.

I takt med att rymden blivit en allt viktigare domän för både civila och militära tillämpningar är det av strategisk betydelse för Sverige att stärka sin kapacitet inom rymdförsvaret. Kriget i Ukraina har tydligt visat den avgörande betydelsen av rymdbaserade kapaciteter för underrättelser, övervakning och spaning (ISR). Förmågan att ha en realtidsuppfattning av läget är nödvändig för att stödja såväl militära som humanitära insatser.

En teknologi som blivit alltmer betydelsefull är nanosatelliter utrustade med syntetisk aperturradar (SAR). SAR-teknologin har dubbla användningsområden – den är användbar både för miljöövervakning och katastrofhantering och för lägesbild, gränsövervakning och krisberedskap. Den möjliggör högupplöst jordobservation dygnet runt och i alla väderförhållanden. Detta gör teknologin särskilt användbar vid naturkatastrofer som översvämningar och stormar, men också i militära operationer.

Som ny medlem i Nato ligger det i Sveriges intresse att ansluta sig till interoperabel teknologi som gör samverkan med allierade möjlig. Genom att investera i och integrera nanosatelliter med SAR kan Sverige agera snabbare, mer självständigt och i nära samarbete med Natopartners som redan använder tekniken.

Utöver att bygga teknisk kapacitet bör Sverige också aktivt verka för ett fördjupat nordiskt samarbete inom rymdteknik. Ett sådant samarbete kan utvecklas inom ramen för Nordefcostrukturen, som blir alltmer relevant som plattform för gemensamma försvarsinsatser. Gemensam upphandling, utveckling och drift av satelliter samt delad tillgång till markstationer och dataanalysplattformar skulle både spara resurser och stärka hela Norden.

I dag saknas ett formaliserat nordiskt samarbete på detta område, men det finns initiativ att bygga vidare på, såsom Nordic Space Summit, Kvarken Space Center och New Nordic Space Innovation Partnership. Här kan Sverige ta ledartröjan och driva på en utveckling som stärker både säkerhet och teknologisk innovation.

Att investera i Natokompatibla rymdsensorer med dubbla användningsområden och att verka för ett nordiskt rymdsamarbete är därför av stor betydelse. Det stärker Sveriges försvar, vår krisberedskap och vår innovationskraft – och bidrar till att göra Norden mer självständigt och starkt i en osäker värld.

Mikael Oscarsson (KD)